

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.411.005.06.2021

Tadeusz Kowalski
Burmistrz Tucholi
ul. Plac Zamkowy 1
89-500 Tuchola

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/21/005/LBY – Planowanie i realizacja przez wybrane gminy województwa kujawsko-pomorskiego zadań w zakresie oświetlenia przestrzeni publicznej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Tucholi ¹ , plac Zamkowy 1 89-500 Tuchola
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Kowalski, Burmistrz Tucholi ² , od 26 listopada 2006 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy 2. Wydatki na oświetlenie przestrzeni publicznej; prawidłowość wyłaniania wykonawców inwestycji w infrastrukturze oświetleniowej, dostawców energii elektrycznej oraz dostawców usług modernizacji i konserwacji majątku oświetleniowego 3. Działania na rzecz racjonalizacji kosztów zużycia energii elektrycznej do celów oświetlenia miejsc publicznych i promocji rozwiązań zmniejszających zużycie energii 4. Wpływ stanu infrastruktury oświetleniowej na bezpieczeństwo mieszkańców
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do zakończenia kontroli ³ , z uwzględnieniem okresu wcześniejszego, jeśli zdarzenia mające wówczas miejsce spowodowały lub miały wpływ na zjawiska będące przedmiotem kontroli
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karol Sobieszczyk, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LBY/126/2021 z 1 października 2021 r. 2. Karolina, Lahutta, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LBY/127/2021 z 1 października 2021 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-4)</p>

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gmina Tuchola⁶ w badanym okresie właściwie realizowała zadanie własne samorządu polegające na planowaniu i finansowaniu oświetlenia ulic, placów i dróg znajdujących się na jej terenie. Podejmując szereg zadań inwestycyjnych zmierzających do modernizacji i budowy punktów świetlnych zainstalowano w badanym okresie 472 oprawy oświetleniowe w technologii LED ograniczające zużycie energii elektrycznej, a tym samym zracjonalizowano koszty oświetlenia. Gmina podejmowała również działania mające na celu poprawę warunków bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, w tym pieszych, poprzez wykonywanie dedykowanego doświetlenia przejść dla pieszych. Jednak mimo

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Burmistrz”.

³ Tj. do 10 grudnia 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: „Gmina”.

realizacji wszystkich ww. zadań i obowiązków nie uchwalono w Gminie do dnia zakończenia kontroli, założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, co było wymagane art. 19 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne⁷. W związku z tym nie dokonano m.in. oceny aktualnego stanu i przewidywanych zmian zapotrzebowania na energię elektryczną.

Ponadto przy realizacji zadań inwestycyjnych dwa spośród czterech zamówień o wartości 119,4 tys. zł na budowę oświetlenia w Gminie udzielono w 2019 r. z pominięciem trybów opisanych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸ poprzez nieuprawnione podzielenie planowanego na ten rok jednego zamówienia. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie niedostatecznego nadzoru nad realizacją umów konserwacji oświetlenia i niedostosowanie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu do zadań wynikających z Prawa energetycznego nie miało zasadniczego wpływu dla realizacji zadań Gminy objętych kontrolą.

1. Planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy

Opis stanu faktycznego

1.1. Organizację, zasady funkcjonowania i tryb pracy Urzędu określał Regulamin Organizacyjny Urzędu⁹.

Zgodnie z § 29 ust. 1 pkt 5 ww. Regulaminu do zadań Wydziału Infrastruktury i Planowania Przestrzennego należało prowadzenie spraw związanych z oświetleniem, w tym: prowadzenie zadań inwestycyjnych i remontowych w zakresie budowy i rozbudowy oświetlenia; nadzór nad prowadzeniem bieżącej eksploatacji i konserwacji oświetlenia; analizowanie i rozliczanie wydatków związanych z zakupem energii oraz konserwacją oświetlenia drogowego i miejsc publicznych.

W Regulaminie tym jak i w zakresach czynności pracowników Urzędu nie uwzględniono zadań związanych z planowaniem i organizacją zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 71-171)

W Gminie nie obowiązywały założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, ponieważ Burmistrz nie opracował projektu tych założeń, a w konsekwencji Rada Miejska w Tucholi¹⁰ nie przyjęła stosownej uchwały, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 34-39)

1.2. W związku z tym, iż nie uchwalono ww. założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, nie można było zweryfikować przesłanek do opracowania przez Burmistrza, na podstawie art. 20 ust. 1 Prawa energetycznego, projektu planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

(akta kontroli str. 34-39)

1.3. Według stanu na 1 lipca 2021 r. w Gminie obowiązywało 78 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w tym 27 na terenie wiejskim i 51 na terenie miasta. W ww. planach jak i w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy¹¹ nie zawarto zapisów dotyczących

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 716, ze zm., dalej: „Prawo energetyczne”.

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., dalej: „Prawo zamówień publicznych”.

⁹ Wprowadzony zarządzeniem Burmistrza nr 120.120.2020 z 10 sierpnia 2020 r.

¹⁰ Dalej: „Rada Miejska”.

¹¹ Przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Tucholi Nr XLI/291/17 z 20 października 2017 r.

planowania oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie Gminy. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zawarto natomiast informacje dotyczące zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej oraz wyznaczono w nich linie rozgraniczające tereny dróg publicznych, przejść pieszych pieszo-jezdni, w ramach których dopuszcza się budowę projektowanego uzbrojenia technicznego w tym m.in. infrastruktury elektroenergetycznej. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wskazano m.in. źródła i punkty zasilania sieci energetycznej, linie kablowe oraz stacje transformatorowe na potrzebę ich modernizacji oraz budowy nowych linii energetycznych oraz nowych dróg.

(akta kontroli str. 26-36, 40-44)

1.4. W związku z tym, że nie opracowano i nie uchwalono w Gminie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło energią elektryczną i paliwa gazowe, nie monitorowano ich realizacji.

(akta kontroli str. 34-39)

2. Wydatki na oświetlenie przestrzeni publicznej. Prawdliwość wyłaniania wykonawców inwestycji w infrastrukturze oświetleniowej, dostawców energii elektrycznej oraz dostawców usług modernizacji i konserwacji majątku oświetleniowego

2.1. W latach 2018-2021(I półrocze) Gmina poniosła wydatki na zakup energii elektrycznej do oświetlenia ulic, placów i dróg, konserwację punktów świetlnych, ich modernizację, budowę nowych punktów świetlnych oraz innych wydatków z tym związanych, w łącznej kwocie 4 454,6 tys. zł, co stanowiło 1,3% ogółu wydatków poniesionych w badanym okresie, z tego na:

- zakup energii elektrycznej do oświetlenia ulic, placów i dróg Gmina wydatkowała łącznie 1 848,7 tys. zł, co stanowiło 41,5% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie oświetlenia przestrzeni publicznej;
- konserwację punktów świetlnych Gmina wydatkowała łącznie 1 714,4 tys. zł, co stanowiło 38,5% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie oświetlenia przestrzeni publicznej;
- budowę nowych punktów świetlnych Gmina wydatkowała łącznie 722,0 tys. zł, co stanowiło 16,2% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie oświetlenia przestrzeni publicznej;
- inne wydatki (m.in. na oświetlenie świąteczne) wydatkowała łącznie 169,5 tys. zł, co stanowiło 3,8% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie oświetlenia przestrzeni publicznej.

(dowód: akta kontroli str. 9-25, 626-627)

W planie budżetu Gminy zabezpieczano środki na pokrycie kosztów oświetlenia ulic, placów i dróg, w kwotach większych niż ich rzeczywiście wydatkowano, tj.:

- w 2018 r. zaplanowano wydatki w kwocie 1 268,0 tys. zł, a zrealizowano 1 262,2 tys. zł, czyli 99,5%;
- w 2019 r. zaplanowano wydatki w kwocie 1 530,9 tys. zł, a zrealizowano 1 231,4 tys. zł, czyli 80,4%;
- w 2020 r. zaplanowano wydatki w kwocie 1 390,0 tys. zł, a zrealizowano 1 290,7 tys. zł, czyli 92,9%.

Wydatki na zakup energii elektrycznej wynosiły odpowiednio: 477,7 tys. zł, 443,8 tys. zł i 604,8 tys. zł i były niższe od zaplanowanych:

- w 2018 r. o 0,3 tys. zł (wykonanie wyniosło 99,9% kwoty zaplanowanej);
- w 2019 r. o 156,2 tys. zł (wykonanie wyniosło 74,0% kwoty zaplanowanej);
- w 2020 r. o 35,2 tys. zł (wykonanie wyniosło 94,5% kwoty zaplanowanej).

Burmistrz wyjaśnił, że 74% wykonanie w 2019 r. wydatków na zakup energii w stosunku do planowanych wynikało m.in. z przyjęcia w planowaniu 20% wzrostu tych wydatków w stosunku do 2018 r., które faktycznie nie nastąpiło. Wynikało to głównie z przyjętej z początkiem 2019 r. tzw. „ustawy prądowej” wyhamowującej wzrost cen energii elektrycznej.

Wydatki na konserwację punktów świetlnych wynosiły odpowiednio: 393,7 tys. zł, 461,5 tys. zł i 538,0 tys. zł i były niższe od zaplanowanych:

- w 2018 r. o kwotę 4,3 tys. zł (wykonanie wyniosło 98,9% kwoty zaplanowanej);
- w 2019 r. o kwotę 101,4 tys. zł (wykonanie wyniosło 82,0% kwoty zaplanowanej);
- w 2020 r. o kwotę 46,0 tys. zł (wykonanie wyniosło 92,1% kwoty zaplanowanej).

(akta kontroli str. 322-323)

Burmistrz wyjaśnił, że niższe od planowanego wykonanie wydatków na konserwację punktów świetlnych w 2019 r. wynikało z wyłączenia spod konserwacji ich dużej liczby w związku z trwającą w tym roku modernizacją oświetlenia ulicznego – przebudowy ciągów pieszo-rowerowych przy drodze wojewódzkiej nr 240 (ulice: Świecka, Cegielniana i Warszawska).

(akta kontroli str. 34-44)

2.2. Na terenie Gminy w okresie objętym kontrolą znajdowały się następujące punkty świetlne:

- a) na koniec 2018 r. – 2 248 punkty świetlne, w tym: 785 stanowiących własność Gminy i 1 463 należące do Enea Oświetlenie Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie¹²;
- b) na koniec 2019 r. – 2 301 w tym odpowiednio: 827 i 1 474;
- c) na koniec 2020 r. – 2 601 w tym odpowiednio: 1 046 i 1 555;
- d) na koniec I półrocza 2021 r. – 2 601 w tym odpowiednio: 1 046 i 1 555.

Według ewidencji prowadzonej i aktualizowanej przez Gminę, na jej terenie, na 30 listopada 2021 r. były zlokalizowane łącznie 2 625 punkty świetlne, w tym 1 055 stanowiących własność Gminy (40,2%) i 1 570 (59,8%) należących do Enea Oświetlenie.

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. na terenie Gminy przybyło 396 nowych punktów świetlnych, a do 30 listopada 2021 r. – 420.

(dowód: akta kontroli str. 9-25, 627)

Gmina nie zawierała umów lub porozumień z innymi podmiotami w sprawie finansowania kosztów oświetlenia dróg zarządzanych przez te podmioty.

(akta kontroli str. 9-25, 34-44)

2.3. W celu wyboru dostawcy energii elektrycznej na poszczególne lata okresu 2018-2022, Gmina przystępowała (odpowiednio co roku) wraz z innymi gminami

¹² Dalej: „Energia Oświetlenie”.

Powiatu Tucholskiego¹³ do „Porozumienia w sprawie wspólnego przeprowadzenia postępowania na dostawę energii elektrycznej”, tworząc w jego ramach Tucholską Grupę Zakupową. Uczestnicy Porozumienia upoważniali co roku Lidera Grupy¹⁴ do przeprowadzenia przetargu i wyłonienia nowego dostawcy energii dla wszystkich uczestników Porozumienia na dany rok. Dokumentację dla ww. corocznych przetargów przygotowywała w kontrolowanym okresie Pomorska Grupa Konsultingowa S.A. w Bydgoszczy¹⁵, z którą Burmistrz zawierał co roku stosowną umowę obejmującą m.in. sporządzenie dokumentacji na potrzeby przeprowadzenia przetargu nieograniczonego na dostawy energii elektrycznej na dany rok do punktów poboru na terenie Gminy (wg ich wykazu określonego w umowie). Przygotowane przez PGK ogłoszenie o zamówieniu (przetargu) na dostawę energii elektrycznej dla potrzeb Grupy Zakupowej na dany rok, publikowane było w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. W wyniku przeprowadzanych corocznie postępowań, wybrani zostali dostawcy energii elektrycznej dla potrzeb oświetlenia drogowego: Tauron Sprzedaż Sp. z o. o. z siedzibą w Krakowie na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r., Enea S.A z siedzibą w Poznaniu na okresy: od 1 stycznia 2019 r. do 31 października 2019 r., od 1 listopada 2019 r. do 31 grudnia 2020 r., od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. i od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. Z dostawcą tym poszczególne gminy, członkowie Grupy, zawierali umowy sprzedaży/zakupu energii elektrycznej na dany rok. Gmina, na podstawie umów zawartych z ww. dostawcą, dokonywała zakupu energii elektrycznej dla potrzeb oświetlenia ulicznego w następujących cenach za 1 MWh netto: 189,90 zł¹⁶ za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r., 312,00 zł¹⁷ w okresie od 1 stycznia do 31 października 2019 r., 300,00 zł¹⁸ i 189,90 zł¹⁹ w okresie od 1 listopada do 31 grudnia 2019 r. i 327,80 zł w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r., 259,50 zł²⁰ w 2021 r. i 389,20 zł²¹ na 2022 r.

(akta kontroli str. 324)

2.4. W okresie objętym kontrolą Gmina wykonała nową infrastrukturę oświetleniową, obejmującą:

- zadania inwestycyjne, w wyniku których, w miejscu istniejących ciągów oświetlenia drogowego z oprawami sodowymi, wybudowano nowe linie oświetlenia z oprawami energooszczędnymi LED. Inwestycje wykonano na ulicach miasta Tuchola: (1) ul. Cegielniana – 34 oprawy LED; (2) ul. Stary Dworzec – 12 opraw LED; (3) ul. Karasiewiczza – 24 oprawy LED; (4) ul. Chopina – 16 opraw LED; (5) ul. Kolejowa – 42 oprawy LED; (6) ul. Sępoleńska – 9 opraw LED;
- dodatkowo, w związku z prowadzoną inwestycją drogową przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, wykonanie modernizacji oświetlenia ulicznego przy drodze wojewódzkiej nr 240 (ul. Świecka, ul. Cegielniana, ul. Warszawska), w ramach której powstały 198 nowe instalacje elektroenergetyczne oświetlenia drogowego z oprawami LED²²;
- wykonanie nowych linii oświetlenia drogowego z zastosowaniem opraw LED. Inwestycje zlokalizowano w ciągach dróg publicznych: (1) Tuchola,

¹³ Gminą Cekcyn, Gminą Świecie, Gminą Kęsowo, Gminą Lubiewo, Gminą Gostycyn.

¹⁴ Gminę Cekcyn w 2017 r. i 2018 r., Gminę Świecie w 2019 r., 2020 r. i 2021 r.

¹⁵ Dalej: „PGK”.

¹⁶ Brutto 233,58 zł.

¹⁷ Brutto -383,76 zł.

¹⁸ Dla punktów poboru 98-106.

¹⁹ Dla pozostałych punktów poboru 1-98.

²⁰ Brutto – 319,19 zł

²¹ Brutto – 478,72 zł.

²² Przy ul. Świeckiej (odcinek od torów kolejowych do Rudzkiego Mostu) – 104 szt., ul. Świeckiej, ul. Cegielnianej – 58 szt., ul. Warszawskiej – 36 szt.

ul. Wiejska – 12 opraw LED; (2) Tuchola, aleja 700-lecia – 8 opraw LED; (3) Tuchola, ul. Pokoju Toruńskiego – 7 opraw LED; (4) Przy Szosie Bydgoskiej – 84 oprawy LED; (5) Legbąd, ul. Akacyjowa – 3 oprawy; (6) Nadolna Karczma – 3 oprawy LED; (7) Rzepiczna, przy drodze gminnej – 3 oprawy LED; (8) Rzepiczna, przy drodze powiatowej – 7 opraw LED; (9) Kiełpin, przy drodze wojewódzkiej – 10 opraw LED.

(akta kontroli str. 34-44)

Badanie czterech zamówień²³ o wartości 642 tys. zł spośród 15 udzielonych w badanym okresie na budowę oświetlenia przestrzeni publicznej²⁴ o wartości łącznej 2 020 tys. zł wykazało, że dwa z nich o wartości 522,6 tys. zł przeprowadzono zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych, a dwa o wartości 119,4 tys. zł z naruszeniem tych przepisów, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 326-355, 414-509)

Kontrola 15 zamówień publicznych z lat 2018-2021 (do 9 grudnia 2021 r.) dotyczących wykonania oświetlenia przestrzeni publicznej²⁵ wykazała, że w 14 przypadkach nowo wybudowane oświetlenie zostało wprowadzone do ewidencji księgowej środków trwałych po uprzednim wystawieniu dowodów przyjęcia środka trwałego (OT). Do dnia zakończenia kontroli w ewidencji nie ujęto jednego środka trwałego ze względu na zakończenie inwestycji 12 października 2021 r., i trwające przygotowywanie do wystawienia OT.

(akta kontroli str. 546)

Badanie dwóch zamówień²⁶ udzielonych w badanym okresie na konserwację i utrzymanie urządzeń oświetlenia drogowego na obwodach stanowiących własność Gminy o wartości łącznej 112,5 tys. zł wykazało, że dokonano ich zgodnie z Regulaminem udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości kwoty 30 tys. euro²⁷.

(akta kontroli str. 350-435)

Kontrola dwóch zamówień dotyczących oświetlenia drogowego na urządzeniach pozostających we władaniu spółki Enea Oświetlenie o wartości łącznej 1 045,9 tys. zł wykazała, że Gmina zawarła 10 lutego 2020 r. umowę nr 1417/OP/R1/2020/P na wykonanie usługi konserwacji oświetlenia dróg i miejsc publicznych na terenie Gminy na urządzeniach pozostających we władaniu Enea Oświetlenie na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. z wynagrodzeniem miesięcznym 30 490,12 zł netto, natomiast 30 grudnia 2020 r. zawarła z tą samą Spółką umowę nr 2498/OP/R1/2020/P na wykonanie analogicznej usługi na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. z wynagrodzeniem miesięcznym 40 370 zł netto. Wynagrodzenie w drugiej umowie wzrosło o 9,9 tys. zł, tj. o 32,4%.

Obie ww. umowy zawarto na podstawie przepisów art. 18 ust. 1 Prawa energetycznego oraz na podstawie art. 67 ust. 1 pkt. 1 lit a) i b) Prawa zamówień publicznych.

(akta kontroli str. 510-545)

Badanie dwóch umów konserwacji i utrzymania urządzeń oświetlenia drogowego na obwodach stanowiących własność Gminy²⁸ w 2020 i 2021 r. wykazało, że wszystkie

²³ Nr: ZP.271.2.8.2018.AS, ZP.271.10.14.2019, ZP.271.10.15.2019.AK i ZP.271.2.33.2019.AS.

²⁴ W tym siedmiu na roboty budowlane w których budowa oświetlenia stanowiła część tych robót.

²⁵ W tym zamówień na roboty budowlane, w których częścią składową była realizacja oświetlenia przestrzeni publicznej.

²⁶ Nr: WIIPP.7021.4.32.2019 i ZP.271.1.11.2020.

²⁷ Wprowadzonym zarządzeniem Burmistrza nr 120.15.2019 z 14 lutego 2019 r.

²⁸ Nr WIIPP.4.32.2019 z 10 grudnia 2019 r. na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. i nr ZP.271.1.11.2020 z 11 grudnia 2020 r. na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.

naprawy oświetlenia, które w rejestrze awarii i kartach pracy wykonawcy posiadały daty zgłoszenia i daty naprawy zostały wykonane zgodnie z ww. umowami. Jednocześnie w kartach pracy i rejestrach awarii znajdowały się niejednoznaczne lub brak było zapisów umożliwiające ustalenie daty i okresu naprawy awarii oświetlenia, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W Gminie prowadzono i dokumentowano okresowe przeglądy i pomiary oświetlenia ulicznego. W kwietniu 2021 r. przeprowadzono 47 inspekcji w tym zakresie.

(akta kontroli str. 559-611)

3. Działania na rzecz racjonalizacji kosztów zużycia energii elektrycznej do celów oświetlenia miejsc publicznych i promocji rozwiązań zmniejszających zużycie energii

3.1. W planie gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Tuchola²⁹ z 21 czerwca 2018 r. określono zadanie polegające na modernizacji oświetlenia ulic poprzez sukcesywną wymianę i montaż źródeł światła, opraw, zapłonników, kabli zasilających, słupów oraz montaż nowych punktów świetlnych z zastosowaniem energooszczędnego systemu LED. W badanym okresie modernizowano i budowano nowe oświetlenie z wykorzystaniem tej technologii montując 472 oprawy LED³⁰.

Burmistrz wyjaśnił, że nie przeprowadzono analiz skutków ww. działań. Jednakże, bezsprzeczny pozostaje fakt obniżenia zużycia energii poprzez wymianę i budowę punktów oświetlenia drogowego z oprawami LED. Wskazał, że przykładowo, oprawa sodowa o mocy 150 W zastępowana była oprawą typu LED o mocy od 72 W do 85 W, co pozwalało na zmniejszenie zużycia energii o około połowę.

(akta kontroli str. 34-44, 172-321, 622-627)

3.2. Burmistrz wskazał, że Gmina podejmowała wśród mieszkańców działania promocyjne w obszarze ograniczenia zużycia energii elektrycznej m.in. poprzez:

- otwarcie punktu konsultacyjnego na potrzeby programu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu – Czyste powietrze³¹;
- realizację programu „Czyste powietrze – niskie rachunki”. Budowa indywidualnych instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) na terenie gminy Tuchola³².

(akta kontroli str. 33)

4. Wpływ stanu infrastruktury oświetleniowej na bezpieczeństwo mieszkańców

4.1. Burmistrz wyjaśnił, że Gmina od lat podejmowała działania mające na celu poprawę warunków bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, w tym pieszych, poprzez corocznie realizowane inwestycje drogowe oraz modernizację i budowę oświetlenia drogowego. M.in. w latach 2018 – 2020 wykonano 43 doświetlenia dedykowane na przejścia dla pieszych (obustronne słupy z oprawami typu LED).

²⁹ Przyjętym uchwałą Nr LI/369/18 Rady Miejskiej w Tucholi z dnia 21 czerwca 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Tuchola”.

³⁰ Co szczegółowo przedstawiono w pkt. 2.4.

³¹ Punkt konsultacyjny umożliwił wypełnianie i składanie wniosków o dofinansowanie termomodernizacji budynków jednorodzinnych.

³² Projekt został dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. W ramach projektu powstało 40 instalacji fotowoltaicznych na budynkach jednorodzinnych oraz dwie instalacje na budynkach użyteczności publicznej.

Ponadto, w 2021 r., w wyniku realizowanej przez Gminę inwestycji drogowej w ciągach ulic: Szkolna, plac Zamkowy, Zamkowa i Gabrychów oddane do użytku zostaną cztery doświetlone przejścia dla pieszych.

Dodatkowo, w ramach bieżących umów na konserwację oświetlenia dróg i miejsc publicznych na urządzeniach pozostających we władaniu ENEA Oświetlenie w latach 2021 – 2022 planowane jest wykonanie dedykowanego doświetlenia przejść dla pieszych w ciągach ulic: (1) Świecka w Tucholi (odcinek gminny) – 10 przejść; (2) Nowodworskiego w Tucholi – sześć przejść.

(akta kontroli str. 34-44)

Oględziny przeprowadzone w porze przedpołudniowej 29 listopada 2021 r. miejsc usytuowanych poza miastem Tuchola, w tym: 21 przystanków komunikacji publicznej, 35 przejść dla pieszych oraz 17 budynków użyteczności publicznej wykazały, że 71 miejsc znajdowało się w strefie oświetlenia zapewnianego przez ciągi punktów świetlnych stanowiących oświetlenie uliczne³³.

Oględziny przeprowadzone w tym samym dniu w godzinach wieczornych miejsc usytuowanych poza miastem Tuchola oraz w Tucholi, wykazały, że 14 przystanków komunikacji publicznej, 52 przejścia dla pieszych oraz 13 budynków użyteczności publicznej znajdowało się w strefie oświetlenia zapewnianego przez ciągi punktów świetlnych stanowiących oświetlenie uliczne. Spośród ww. 52 przejść dla pieszych 19 (wszystkie na terenie miasta) posiadały oświetlenie dedykowane.

Oględziny³⁴ 883 punktów świetlnych na terenie Gminy (w mieście i poza miastem) w godzinach popołudniowych i wieczornych wykazały 63 niesprawne lampy oświetleniowe, w tym 37 w Tucholi w Parku Zamkowym.

(akta kontroli str. 616-621)

Burmistrz wyjaśnił, że to na wykonawcach umów konserwacji³⁵ spoczywa obowiązek właściwego utrzymania oświetlenia drogowego, na które m.in. wpływ mają zmienne warunki atmosferyczne oraz eksploatacja poszczególnych elementów infrastruktury energetycznej.

Przepalanie źródeł światła jest najczęstszą przyczyną występowania awarii oświetlenia drogowego. Żarówki mają określoną żywotność i po jakimś czasie muszą zostać wymienione. Monitorowanie sieci oświetlenia drogowego odbywa się w głównej mierze poprzez przekazywanie wykonawcy awarii oświetlenia drogowego - zgłaszanych przez mieszkańców, sołtysów sołectw z terenu Gminy Tuchola oraz pracowników Wydziału Infrastruktury i Planowania Przestrzennego, którzy również dokonują oględzin w terenie. Ponadto, osoba zgłaszająca, każdorazowo otrzymuje informację, że awaria usunięta zostanie w terminie 48 h lub 72 h, w zależności od jej rodzaju. Brak powtórnych zgłoszeń danej awarii traktowany jest jako usunięcie jej w określonym umownie terminie. Dobrą praktyką stosowaną w ramach współpracy wykonawcy konserwacji gminnego oświetlenia z Gminą, jest telefoniczne informowanie pracownika zgłaszającego awarię o jej usunięciu, co jest czynione.

Ponadto, wykonawca, sporządzając comiesięczną kartę pracy, ewidencjonuje wykonane czynności (w głównej mierze związane z wymianą poszczególnych elementów sieci oświetlenia). W karcie umieszcza również wykonane naprawy (niezgłaszane przez pracowników Urzędu), a wynikające z zapisów umowy, tj. bieżącego dokonywania oględzin i oceny stanu technicznego urządzeń

³³ W strefie nie znalazły się dwa przystanki autobusowe w miejscowościach Jesionowo i Barłogi.

³⁴ 29 i 30 listopada 2021 r.

³⁵ (1) umowy nr ZP.271.1.11.2020 z dnia 11 grudnia 2020 r. na obwodach stanowiących własność Gminy Tuchola - 942 szt. punktów świetlnych i umowy nr 2498/OP/R1/2020/P z dnia 30 grudnia 2020 r. na urządzeniach oświetlenia drogowego pozostających we władaniu ENEA Oświetlenie - 1555 szt. oprav.

oświetlenia drogowego celem wykrywania uszkodzeń mechanicznych i awarii oraz aktów wandalizmu - stąd często miesięczna karta pracy zawiera większą ilość pozycji wykonanych napraw, niż ilość zgłoszeń odnotowywana w rejestrze awarii prowadzonym przez pracownika Wydziału merytorycznie odpowiedzialnego za realizację przedmiotowej umowy.

(akta kontroli str. 622-627)

Wszystkie ustalone w trakcie oględzin awarie punktów świetlnych w tym 43 stanowiących własność Gminy i 20 znajdujące się we władaniu Enea Oświetlenie zostały usunięte do 7 grudnia 2021 r. – tj. w terminach zgodnych z umowami o konserwację.

(akta kontroli str. 356-362, 529-545, 622-630)

4.2. W latach 2018-2021³⁶ nie wypłynęła do Urzędu żadna skarga związana z oświetleniem przestrzeni publicznej.

(akta kontroli str. 631-633)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Burmistrz nie opracował projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, do czego był zobowiązany art. 19 ust. 1 Prawa energetycznego, skutkiem czego Rada Miejska nie uchwaliła założeń do tegoż planu. Projekt założeń sporządza się dla obszaru Gminy, co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje, co najmniej raz na trzy lata. Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw³⁷, uchwalenie przez Gminę pierwszych założeń lub ich aktualizacja powinny nastąpić w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie ww. ustawy, tj. do 11 marca 2012 r.

(akta kontroli str. 34-39)

Burmistrz wyjaśnił, że Gmina nie przystąpiła do opracowania projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z uwagi na współgranie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z planem gospodarki niskoemisyjnej. Polityka gminy w zakresie planowania zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe opierała się o założenia wynikające z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej przyjętego uchwałą Nr XIV/123/15 Rady Miejskiej w Tucholi w dniu 18 grudnia 2015 r., zaktualizowanego: uchwałą Nr XXXV/245/17 z dnia 22 kwietnia 2017 r., XLVI/330/18 z dnia 28 lutego 2018 r. i uchwałą Nr LI/369/18 z dnia 21 czerwca 2018 r. Plan ten jest dokumentem strategicznym, który koncentruje się na działaniach wynikających z polityki energetycznej i ekologicznej, w tym zapewnieniem bezpieczeństwa zaopatrzenia w energię i paliwa gazowe, minimalizację kosztów usług energetycznych oraz poprawę stanu środowiska naturalnego.

Według Burmistrza, nieuchwalenie przez Gminę projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, nie oznacza, iż Gmina nie realizowała założeń wynikających z art. 19 Prawo energetycznego, ponieważ m. in. opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej podyktowane było ustaleniem potrzeb i problemów występujących na terenie Gminy Tuchola w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wyznaczeniem kierunków działań, które mają m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-

³⁶ Do 25 listopada.

³⁷ Dz.U. Nr 21, poz. 104 ze zm.

energetycznym, tzn.: redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych (OZE) oraz redukcji zużycia energii finalnej, poprzez podniesienie efektywności energetycznej. Gmina Tuchola realizuje szereg przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych.

(akta kontroli str. 34-39)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że opracowanie projektu założeń do planu energetycznego jest przejawem realizacji zadania własnego gminy w zakresie planowania i organizacji zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 Prawa energetycznego, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym³⁸. Jest to zadanie obligatoryjne gminy, a obowiązek opracowania założeń wynika wprost z ustawy i nie jest w żaden sposób warunkowany wystąpieniem jakichkolwiek okoliczności, np. uzasadniających możliwość odstąpienia od jego opracowania. Jednocześnie NIK zwraca uwagę, że założenia do planu, o których mowa w art. 19 ust. 1 Prawa energetycznego, są dokumentem o charakterze planistycznym poprzedzającym ewentualne przyjęcie planu zaopatrzenia w energię (art. 20 Prawa energetycznego). Przyjęcie planu następuje w przypadku, gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji założeń, o których mowa w art. 19 ust. 8 Prawa energetycznego (tj. uchwalonych przez radę gminy założeń do planu, o których mowa w art. 19 ust. 1 Prawa energetycznego). Bez przygotowania ww. założeń ewentualna konieczność opracowania tego planu nie była znana.

2. Burmistrz w 2019 r. dokonał podziału jednego zamówienia opisanego w planie zamówień publicznych pn. Rozbudowa oświetlenia ulicznego w gminie Tuchola w 2019 r. (Rzepiczna, Tuchola ul. Wiejska, al. 700-lecia – etap I) na trzy odrębne, z których w dwóch przypadkach udzielił zamówienia bez stosowania przepisów Prawa zamówień publicznych³⁹. Działanie to było niezgodne z art. 5b pkt 2 tej ustawy.

(akta kontroli str. 350-355, 401-509)

Burmistrz wyjaśnił, że w projekcie budżetu Gminy na 2019 r.⁴⁰, na zadania inwestycyjne w zakresie rozbudowy oświetlenia zabezpieczono środki w wysokości 300 tys. zł z przeznaczeniem na budowę nowych sieci oświetlenia drogowego w miejscowości Rzepiczna oraz przy ul. Wiejskiej i al. 700-lecia w Tucholi. Jednakże wyłącznie dla budowy oświetlenia drogowego w m. Rzepiczna Urząd posiadał kompletną dokumentację projektową, dla pozostałych zadań przystąpiono do opracowania stosownej dokumentacji. Z uwagi na powyższe Urząd nie mógł wykonać ww. planowanych zadań inwestycyjnych jednym postępowaniem w trybie przetargu nieograniczonego, a planowane inwestycje zmuszony był podzielić na trzy zadania, które miał realizować sukcesywnie, tj. po opracowaniu dokumentacji projektowej i w czasie umożliwiającym realizację zaplanowanych zadań. Wskazał, że wykonanie zadania 1 - Budowa oświetlenia drogowego w miejscowości Rzepiczna w gminie Tuchola (dla którego Zamawiający posiadał dokumentację projektową) – z uwagi na obliczoną wartość szacunkową nie wymagało zastosowania przepisów Prawa zamówień publicznych, wobec czego Wykonawca został wyłoniony na podstawie art. 4 pkt 8 Prawa zamówień publicznych oraz zgodnie z zapisami § 4 Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości

³⁸ Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm., Dalej: „ustawa o samorządzie gminnym”.

³⁹ W dniu 18 marca 2019 r. nr ZP.271.10.14.2019 na budowę oświetlenia drogowego w miejscowości Rzepiczna o wartości 49 255,01 zł, netto 40 044,72 zł (wartość szacunkowa ustalona w dniu 18 lutego 2019 r. na kwotę 84 552,96 zł równowartą 19 610,12 euro) i w dniu 11 czerwca 2019 r. nr ZP.271.10.15.2019 na budowę oświetlenia drogowego na terenie działki nr 863 w miejscowości Tuchola ul. Wiejska, gmina Tuchola o wartości 70 126,09 zł, netto 57 013,08 zł (wartość szacunkowa ustalona w dniu 17 maja 2019 r. na kwotę 125 153,85 zł równowartą 29 026,57 euro).

⁴⁰ Przyjętym uchwałą Nr III/19/18 Rady Miejskiej w Tucholi z dnia 21 grudnia 2018 r.

szacunkowej nieprzekraczającej równowartości kwoty 30 tys. euro zatwierdzonego zarządzeniem Nr 120.15.2019 Burmistrza Tucholi z dnia 14 lutego 2019 roku. W zakresie wyłonienia wykonawcy zadania *Budowa oświetlenia drogowego na terenie dz. Nr 863 w miejscowości Tuchola - ul. Wiejska, gmina Tuchola* Burmistrz wyjaśnił, że zastosowany został nieodpowiedni tryb, do którego niewątpliwie przyczyniła się niezamierzona przez Urząd, a wynikająca z przyczyn obiektywnych (brak dokumentacji, inny czas wykonania zadania) konieczność podzielenia realizacji oświetlenia drogowego na części. Burmistrz podkreślił jednakże, że zastosowanie zapisów § 5 Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości kwoty 30 000 euro zatwierdzonego zarządzeniem Nr 120.15.2019 Burmistrza Tucholi z dnia 14 lutego 2019 r., w żaden sposób nie ograniczyło oferentom możliwości udziału w prowadzonym postępowaniu. Ogłoszenie o tym zamówieniu zostało, bowiem upublicznione poprzez zamieszczenie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Dodał, że w odpowiedzi na ogłoszenie wpłynęło siedem ofert, spośród których dokonano wyboru oferty najkorzystniejszej oraz podpisano umowę z wybranym wykonawcą. Wywiódł zatem, że Urząd przeprowadził to postępowanie z zachowaniem procedury zapewniającej zachowanie zasady konkurencyjności i gospodarności przy wydatkowaniu środków publicznych przeznaczonych na realizację zadań związanych z budową oświetlenia drogowego w 2019 r.

(akta kontroli str. 549-558)

NIK zauważa, że w niniejszym przypadku zamówienie dotyczące rozbudowy oświetlenia ulicznego zostało zaplanowane w planie zamówień publicznych na 2019 r. Tym samym zamawiający posiadał wiedzę co do zakresu inwestycji i zaplanował środki budżetowe na jej realizację. Jeżeli zatem w tym samym czasie (roku budżetowego) możliwe jest udzielenie podobnego przedmiotowo i funkcjonalnie zamówienia, które może być wykonane przez jednego wykonawcę (co de facto nastąpiło), mamy do czynienia z jednym zamówieniem⁴¹. Tym samym należy uznać za nieuprawnione podzielenie zamówienia na trzy odrębne inwestycje, skutkiem czego w dwóch przypadkach pominięto procedury określone w Prawie zamówień publicznych.

3. Nierzetelnie sprawowano nadzór nad realizacją umów o konserwację i utrzymanie oświetlenia drogowego na obwodach stanowiących własność Gminy Tuchola w 2020 r. i 2021 r., tj. umów nr: WIIPP.7021.4.32.2019 z 10 grudnia 2019 r. i ZP.271.11.2020 z 11 grudnia 2020 r., ponieważ nie dokumentowano danych niezbędnych do ustalania prawidłowej realizacji przez wykonawcę przypadków usunięcia zgłoszonych awarii i tak:

- we wszystkich 58 przypadkach odnotowanych awarii oświetlenia w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 listopada 2021 r. nie udokumentowano godziny zgłoszenia awarii wykonawcy ww. umów, ani godziny usunięcia awarii przez tych wykonawców (np. na miesięcznych kartach pracy) pomimo, że w ww. umowach wykonawca zobowiązany był do usunięcia awarii obwodu oświetlenia drogowego w ciągu 48 godzin, a w przypadku naprawy nieczynnego punktu świetlnego w ciągu 72 godzin od momentu przyjęcia zgłoszenia;

⁴¹ I SA/Kr 15/18. W uzasadnieniu wyroku tym Sąd podał: „(...) w zakresie przesłanki tożsamości czasowej Organ uznał, że w niniejszej sprawie także i ona została spełniona. Przedmiotowe zamówienia zostały udzielone w bliskiej odległości czasowej, bowiem od lipca 2013 r. do czerwca 2014 r. Wskazać przy tym należy, iż podstawą do oceny, czy przesłanka czasowa jest spełniona czy też nie jest, co do zasady, przewidywalny czas realizacji danego świadczenia. Nie oznacza to zatem, że konieczne jest udzielenie wszystkich zamówień cząstkowych w tym samym czasie. Ziszczenie się przesłanki czasowej występuje nie tylko w sytuacji gdy zamówienia można udzielić jednocześnie, w tym samym czasie, ale także wtedy gdy do udzielenia zamówień dochodzi w przewidywalnej, w momencie udzielenia pierwszego z nich, perspektywie czasowej, zakreślonej specyfiką przedmiotu zamówienia.”

- w 26 przypadkach nie udokumentowano daty zgłoszenia awarii oświetlenia wykonawcom ww. umów;
- w dwóch przypadkach przyjęto miesięczne karty pracy z nieprecyzyjnym⁴² określeniem daty usunięcia awarii.

(akta kontroli str. 559-611)

Burmistrz wyjaśnił, że opracowany wzór comiesięcznej karty pracy nie nakładał na wykonawcę obowiązku wpisania godziny usunięcia awarii. Rejestr awarii również uwzględniał tylko datę zgłoszenia. Jednakże, osoba zgłaszająca awarię, każdorazowo otrzymywała informację, że awaria usunięta zostanie w terminie 48 lub 72 godzin, w zależności od jej rodzaju. Brak powtórnych zgłoszeń danej awarii traktowany był jako usunięcie jej w określonym umownie terminie.

(akta kontroli str. 622-627)

NIK podkreśla, że brak rejestracji godziny zgłoszenia i usunięcia awarii oświetlenia uniemożliwia rzetelne nadzorowanie wykonywania ww. umów, ponieważ faktycznie nie ma możliwości ustalenia prawidłowości działań wykonawcy, szczególnie w zakresie zachowania określonego w umowach terminu usunięcia zgłoszonej awarii, a w przypadku niewywiązania się z tego obowiązku, możliwości naliczenia kar umownych za nieterminowe jej usunięcie.

4. W Regulaminie Organizacyjnym Urzędu⁴³ jak i w zakresach czynności pracowników Urzędu nie określono zadań z zakresu planowania i organizacji zaopatrzenia w ciepło, energię i paliwa gazowe na obszarze Gminy⁴⁴.

(akta kontroli str. 71-171)

Burmistrz wyjaśnił, że w ww. Regulaminie Organizacyjnym do zadań Wydziału Infrastruktury i Planowania Przestrzennego należało prowadzenie spraw związanych z oświetleniem. Jednakże, biorąc pod uwagę fakt, iż polityka Gminy w zakresie planowania zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe opierała się o założenia wynikające z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej oraz analizując przepis art. 18 Prawa energetycznego i standardy kontroli zarządczej nr 3 „Struktura organizacyjna” w ramach Środowiska wewnętrznego, przyjęte Komunikatem nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. wprowadzona zostanie zmiana w niniejszym regulaminie oraz przygotowane aneksy do zakresów czynności pracowników Wydziału Ochrony Środowiska, uściślające i uwzględniające zadania związane z planowaniem i organizacją zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy Tuchola.

(akta kontroli str. 622-627)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że standard nr 3, określony w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁴⁵, wprost wskazuje że struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika. Tym samym, struktura organizacyjna Urzędu powinna być

⁴² W miesięcznej karcie pracy wpisano adnotację: „w trakcie realizacji”.

⁴³ Wprowadzonym zarządzeniem Burmistrza Nr 120.120.2020 z 10 sierpnia 2020 r., jak i we wcześniejszym wprowadzonym zarządzeniem nr 120-91/17 z 25 września 2017 r., zmienionym zarządzeniami nr: 120-110-17 z 10 listopada 2017 r., 120.2.2018 z 5 stycznia 2018 r., 120.33.2018 z 8 marca 2018 r., 120.44.2018 z 28 marca 2018 r., 120.65.2018 z 17 maja 2018 r. i 120.98.2018 z 28 sierpnia 2018 r.,

⁴⁴ Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 1 Prawa energetycznego, do zadań własnych gminy należy m.in. planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię i paliwa gazowe na obszarze gminy.

⁴⁵ Dz. Urz. MF nr 15, poz. 84.

dostosowana do zadań Gminy (w szczególności do jej zadań własnych), co powinno znaleźć potwierdzenie w odpowiednich zapisach Regulaminu Organizacyjnego. Takimi zadaniami są w niniejszym przypadku, planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię i paliwa gazowe na obszarze Gminy.

III. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi   Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag

- Wnioski
1. Opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.
  2. Wzmocnienie nadzoru nad udzielaniem zamówień publicznych w celu uniknięcia nieuzasadnionego podziału zamówienia na części.
  3. Podjęcie działań organizacyjnych w celu właściwego sprawowania nadzoru nad realizacją umów o konserwację i utrzymanie oświetlenia drogowego na obwodach stanowiących własność Gminy.
  4. Dostosowanie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu i zakresów czynności pracowników do faktycznie wykonywanych zadań wynikających z Prawa energetycznego.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 30 grudnia 2021 r.

Kontroler
(-) Karol Sobieszczyk
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
Dyrektor
z up. (-) Adam Kończak
p.o. Wicedyrektor